

Vooraf;

Ik heb de gespreksstarter meerdere keren gelezen, ik heb een groot deel van de talkshow meegekeken. Beide ervaringen veroorzaken een wat dubbel gevoel. Ik begrijp de inzet van de Provincie, maar ik heb ook een licht ongemakkelijk gevoel over de aanpak die is gekozen. Zeker op de genoemde beleidsterreinen moet nieuw en misschien zelfs wel een samenhangend beleid worden gevoerd, maar of die wens zo bepalend moet zijn vraag ik me af en of de wensen van de Brabanders daarbij richtinggevend moeten zijn, vraag ik me ook echt af.

Het kan zijn dat ik wat gemist heb, maar ik lees in de gespreksstarter nogal wat aannames o.a. over bijvoorbeeld de noodzaak tot samenhang, een vraag gestuurde en een op economisch rendement gerichte insteek, het oplossen van maatschappelijke uitdagingen etc. Het lijkt nogal te vertrekken vanuit een streven naar economisch rendement, het beoogde traject lijkt vooral economische motieven te hebben? Ik lees ook over aanbod voor zoveel mogelijk en liefst alle Brabanders. Wat is de definitie van een Brabander zijn, en hoe realistisch is het dat er aanbod voor alle Brabanders moet zijn? Verder valt me op dat woorden als kunst en kunstenaars niet in de gespreks-startersnotitie voorkomen.

Ik bedenk me hoe, voor zover ik dat heb gevolgd in de achterliggende ruim 20 jaar die ik in Brabant woon, belangwekkende kunst en cultuuruitingen en activiteiten tot stand zijn gekomen. Zomaar wat namen, een onvolledige opsomming; denk aan het Jeroen Bosch Jaar 550, de Dutch Design Week, Theaterfestival Boulevard, November Music, Jazz in Duketown, Woohah, Best Kept Secret, Bevrijdingsfestival, Festival Cement, Breda Photo, Theater Artemis, Het Zuidelijk Toneel, De Stilte, Matzer, Kamerata Zuid, Philharmonie Zuid Nederland, de Bosch Parade, Noord-Brabants Museum, De Verkadefabriek, Theaters Tilburg, Het Parktheater in Eindhoven, Chassé Theater in Breda, Het Speelhuis in Helmond, De Noordkade in Veghel, STRP Festival, Tramkade in den Bosch, STRP in Eindhoven, de Spoorzone in Tilburg, Podium Bloos in Breda, Dock Zuid in Tilburg, de Nieuwe Vorst in Tilburg, Lucas de Man, Daan Roosegaarde, Van Gogh Nationaal Park etc.

Ik weet bijna zeker dat niemand bij de start van die activiteiten heeft bedacht dat er aanbod voor alle Brabanders moest zijn en ook was er vast geen duidelijke vraag vanuit de Brabanders. Mooie plannen ontstaan als er iemand een goed idee heeft, dat deelt met anderen, draagvlak zoekt, met veel inzet en heel hard werken zo'n plan beetpakt en niet meer loslaat. Vervolgens ontdekt men als gebruikers, vanuit de politiek, het bedrijfsleven, collega's, financiers, pers en media na enige tijd wat de waarde ervan is en dan vooral inhoudelijk en soms ook economisch.

Inhoud, kwaliteit en betekenis ontstaan als al bij de start van nieuwe initiatieven er de ruimte en ondersteuning is om een goed/kansrijk idee uit te werken, ook al is er dan nog geen concrete vraag vanuit de Brabanders. Investeren bij het begin en zeker ook vrij snel zorgen voor continuïteit zorgt voor belangwekkende innovatie, voor ontwikkeling en draagvlak en daarna voor trots van een deel van de Brabanders.

Wat m.i. van belang is, is dat het totaal van activiteiten en voorzieningen zo veel mogelijk Brabanders en anderen bedient en dat er een focus is op diversiteit en inclusie.

Voor wat diversiteit en inclusie betreft ligt er in Brabant (en niet alleen in Brabant) een enorme uitdaging, teveel mensen doen nog niet mee aan activiteiten op de domeinen die aan de orde zijn in het traject levendig Brabant. Voor teveel mensen zijn er drempels veroorzaakt door afkomst, opleiding, financiële oorzaken, fysieke, mentale en culturele belemmeringen etc.

Huiswerkopdracht

1. Breedte – Top, dat gaat samen breedte is nodig voor top, top inspireert de breedte
Het is dus niet of/of maar en/en,
2. Behoud – Ontwikkeling, ook dat gaat samen duurzaam behoud, werken in
continuïteit zorgt voor kansen op verdere ontwikkeling, nieuwe ontwikkelingen zijn
gebaat bij behoud om van daaruit weer volgende nieuwe ontwikkelingen mogelijk te
maken
3. Exploitatie – Programmatisch, exploitatie is nodig voor breedte en top, voor
duurzame ontwikkeling. Programma's zijn nodig voor instroom, voor aanvullingen
aan de bestaande infrastructuur, om vervolgens te komen tot nieuwe breedte en top,
voor duurzame ontwikkeling en voor innovatie.
4. Autonomie - Maatschappelijk verbonden, Autonomie staat voorop, dat leidt tot
nieuwe ontwikkelingen, tot avontuur, biedt dus vooral ruimte aan experiment.
Maatschappelijke verbondenheid komt daarna d.w.z. op het moment dat mensen
zich herkennen in de gemaakte uitingen en activiteiten, omgekeerd leidt een focus
op vooral maatschappelijke impact (te vaak) tot kortstondige – bedachte concepten
die zelden een lange adem krijgen.
5. Regio - Brabant-breed, De Provincie zou aanvullend moeten zijn, d.w.z. waar
regio's/gemeentes vooral (kunnen) investeren in exploitatie en soms ook in instroom,
zou de Provincie moeten kiezen voor het aanvullend financieren van lokale en
regionale inspanningen. En vooral ook ruimte moeten geven aan innovatie en aan
duurzame ontwikkeling. Het wordt wat dat betreft echt tijd dat de huidige
provinciale inspanningen een langere adem krijgen. De kaders daarvoor worden
politiek bepaald, liefst op basis van een uitdagende visie. De uitvoering moet vooral
buiten de politiek en buiten de ambtelijke organisatie of de provinciale
uitvoeringsorganisaties worden geplaatst.
Liefst qua financiering via fondsen op afstand, waarbij er mean en lean moet worden
gewerkt met zo min mogelijk uitvoeringslasten en vooral op basis van vertrouwen en
door lumpsum financieringen. Onderzoek en kennis instellingen zouden dan deels
vraag gestuurd moeten gaan werken en zelf voor een substantieel deel van hun
inkomsten moeten gaan zorgen.
6. Publiek – Privaat, Publiek is wel degelijk een belangrijke taak, Privaat is aanvullend.
Overigens wordt bij privaat vaak vergeten dat het publiek (is ook privaat) al flink
bijdraagt via contributies, donaties, kaartverkoop inkomsten, horeca inkomsten etc.

Denkcoëfening

- Het toekomstbeeld: wat heeft Brabant volgens jou nodig voor een levendig klimaat?
Ik zie graag een gezond en gelukkig Brabant, een Brabant waar mensen een goed leven hebben, waar geen armoede is, waar het gezond is, waar men zorgzaam is, waar geen achterstand, waar diversiteit en inclusie is.
Waar een breed aanbod is, dat ontstaat uit heel veel verschillende soorten aanbod en initiatieven. Met een pakket van voorzieningen, waarin zoveel mogelijk Brabanders zich herkennen, ze hoeven niet allemaal hetzelfde te willen doen of willen maken, het gaat om het totale aanbod of dat inhoud en kwaliteit heeft, toegankelijk, inclusief, divers en bijzonder is.
- Wat mogen we niet uit het oog verliezen? En waarom niet?
Teveel politieke kaders, teveel dwang en vooral de gedachte in de politiek dat de samenleving maakbaar is.
- Wat is de rol van je eigen organisaties hierin/ hoe draag jij hieraan bij?
Ik ben betrokken geweest bij heel makers en culturele instellingen. Ik was 13 jaar artistiek en zakelijk directeur van Theaterfestival Boulevard en van Kunstbende Brabant. Ik was een van de initiatiefnemers van Plan Brabant en van de Kunst van Brabant. Ik ben lid geweest van de adviescommissie van Brabant C, van de Raad van Toezicht van Stichting Cultuur Eindhoven, van adviescommissies cultuur van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur, van de Provincie Gelderland en de Gemeente Utrecht.

Ik ben nu vooral nog betrokken bij Paleis voor Volksvlijt, een theater initiatief dat werkt vanuit en met wijkbewoners voor het samen maken van theatervoorstellingen, wijkwandelingen en andere projecten die altijd ontstaan vanuit wijkbewoners.
Verder ondersteun ik als adviseur This is LOVSKI uit Eindhoven en MoveToMeet in Tilburg.

Hoe kijk je naar de rol van de provincie hierin? En hoe kijk je naar het samenspel?

De Provincie moet vooral investeren, samen met de gemeentes, in een veelzijdige, diverse en inclusieve basisinfrastructuur en ook in avontuurlijke nieuwe en innovatieve instroom. En dan vooral handelen vanuit inhoud vanuit betekenis geven voor mensen.

Ik mis eigenlijk al jaren – sinds het vertrek van gedeputeerde Baartmans - passie en een inhoudelijke betrokkenheid en visie bij de Provincie. Er was even een opleving toen Henri Swinkels gedeputeerde voor Cultuur was, hopelijk zorgt de huidige gedeputeerde weer voor nieuw elan en vooral voor lef en visie en zeker ook voor een adequate financiering.

Wat het laatste betreft:

Wat ik erg van belang vindt dat men parallel aan het lopende traject van Levendig Brabant nu al – en wel heel snel – werk gaat maken van de samenstelling van een nieuwe adviescommissie cultuur die tot taak krijgt;

1. In 2022 en 2023 de nu meerjarig gesubsidieerden zo snel mogelijk goed monitoren via minimaal twee monitorgesprekken per jaar per instelling.

2. Het maken van een State of The Art ruim voordat er wordt nagedacht over de subsidieregeling 2025-2028 van Brabant Stad (van Gemeentes en Provincie).
3. De State of The Art moet gebaseerd zijn op de monitoring 2022/2023 en de basis leggen voor de nieuwe subsidieregeling 2025-2028, waar die commissie dan ook een stevige adviserende rol over moet hebben, voordat e.e.a. door de Colleges van B&W en GS wordt aangeboden ter vaststelling door de Gemeenteraden en Provinciale Staten.

Verder lijkt het me erg van belang – ter vermindering van de bureaulast - dat er wordt ingezet op lumpsum financiering voor 4 jaar en dat dan niet meer elk jaar een inhoudelijke en financiële rapportage nodig is, d.w.z. dat men zelf als instelling binnen een 4-jarige toekenning kan schuiven binnen en met de toegekende middelen. En dat men mag sparen d.w.z. een n.t.b. (minimaal 10-15% van toegekende subsidies?) vermogensvorming mogelijk wordt, te besteden naar eigen goeddunken in de subsidieperiode of daarna als innovatie/risico budget

Ook zou er in de nieuwe regeling veel sterker moeten worden ingezet op vrije ruimte, d.w.z. een substantieel deel van toegekende subsidies moet beschikbaar komen voor vrije ruimte d.w.z. nog niet alles moet in een aanvraagplan al worden vastgelegd, omvang van de vrije ruimte n.t.b. (minimaal 10%?)

En mag ik hopen dat voor inzet op nieuw publiek en inclusie en op kansen bieden aan jonge makers en jonge professionals extra punten kunnen worden gescoord bij de subsidietoekenningen voor de periode 2025-2028

Het lijkt het me overigens geen goed plan als de huidige subsidie periode met twee jaar wordt verlengd, dat zou ten koste gaan van nieuwe instroom, of als men dat wel doet dus de huidige periode wil verlengt, zoals landelijk opgaat, moet er apart budget worden afgezonderd voor nieuwe instroom 2025-2028.